

Castell de Mejà

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Mejà
Emplaçament	Carretera de Salo (BV-3002) al km. 6,7 camí direcció sud. A uns 300 m. em im revolt, a l'esquerra.
Alçada:	471

Coordenades:

Latitud:	41.84145
Longitud:	1.66196
UTM Est (X):	388911
UTM Nord (Y):	4633038

Classificació

Número de fitxa	08229 - 464
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval
Segle	X-XV
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Pràcticament no en queden rastres visibles
Protecció	Inexistent
Número inventari	Sí: CC.AA. 20456
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08229A010000320000MD
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 03/11/2017 - 01:00

Descripció

Antic castell del qual actualment no en queden pràcticament vestigis visibles, el qual estava situat en una elevació, el Collet del Puig, sobre l'antiga església parroquial de Santa Margarida de Mejà i el mas el Puig, que probablement fou l'hereu del castell. A la part alta del turó s'observen vestigis molt escadussers d'una possible torre circular i d'enderrocs. El castell ocuparia la part alta d'un turó allargassat, i devia consistir en una simple torre. El turó proporciona una defensa natural pels flancs nord i sud, amb importants espadats. El costat més desprotegit és el de ponent, on trobem vestigis d'un possible fossat excavat al terreny natural. Actualment tot el turó és ocupat per bosc de pi. El castell de Mejà estaria situat sobre el camí que discorria paral·lel a la riera de Salo (antigament anomenada riu Duàrria) i que passaria també per les Feixes de Coaner i Salo.

Observacions:

Informació històrica facilitada per Josep Bastardas i Isidre Dalmases

Aquest castell no consta a la llista de castells declarats Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN)

Història

El castell de Mejà apareix documentat a partir de l'any 975, quan el comte Oliba Cabrera de Cerdanya-Berga va fer donació d'un alou que afrontava amb el castell de Mejà. El domini eminent estigué en mans dels comtes de Cerdanya-Berga i passà posteriorment als de Barcelona. Formava part juntament amb el de Salo i Coaner de la marca de Berga; és a dir, la línia fronterera amb els sarraïns del comtat de Berga. La termonologia llatina (castrum Mediano) fa que es pugui confondre amb el castell de Maians. L'any 989 un tal Miró, conegut també com Marcucio o Mir de la Marca, va adquirir una gran quantitat de terres en aquesta zona, sobretot vinyes, i esdevingué un senyor molt poderós. El primer feudatari del que tenim constància és Ramon Bernat de Castelladral, que també ho era del castell de Coaner. En el jurament de fidelitat els dos castells apareixen junts. El terme del castell de Mejà era molt petit i és possible que fos absorbit pel de Salo i, com aquest, passés a dependre de la família Òdena. Al segle XIV ja pertanyia a la família dels Cardona i estava vinculat al vescomtat creat el 1314. Els Cardona hi exercien la jurisdicció civil i criminal fins a una època indeterminada en què el terme fou cedit a l'abat de Sant Vicenç de Cardona, que l'any 1718 consta com a senyor de Mejà. Aquest domini encara persistia l'any 1831, poc abans de la desaparició dels senyorius jurisdiccionals.

L'estudiós Josep Bastardas sosté la idea que el topònim Puig (Podio) en el context cultural dels francs té la connotació d'un punt de reunió dels habitants d'un territori, especialment militars, per fer pactes i acords. I posa els exemples del jaciment del Collet del Cargol de Sant Mateu de Bages (antigament nomenat Coma del Puig), el Puig de Sant Pere (a Súria) o el Puig (a Rajadell). Segons aquesta hipòtesi, el Puig o Collet del Puig, seria un punt significatiu i de trobada, ubicat als peus de l'antic castell de Mejà, però possiblement amb una tradició anterior al castell, i al costat també de l'església de Santa Margarida. Quan el castell va iniciar el seu declivi, possiblement entorn dels segles XV i XVI, va anar perdent les seves funcions i, tal com succeeix amb altres castells, el substituï un mas sorgit al seu costat, en aquest cas al lloc del Puig. Adossada a l'església parroquial hi havia una petita construcció anomenada el Comú, que devia fer funcions de casa del comú de Mejà. De manera que es pot deduir que a les proximitats de l'antic castell es va formar un nucli amb les autoritats de Mejà, que constituïa una mena de quadra autònoma respecte al terme de Salo. El mas Puig es devia formar als segles XV-XVI. La família dels propietaris s'anomenaven Puig. Aquest mas tenia un hostel (cal Puig Xic) i un molí. Algun membre de la família Puig devia ser batlle; d'aquí el nom de cal Batlle amb què més tard es va conèixer cal Puig Xic.

Bibliografia

BENET, Albert; DUOCASTELLA, Anna M. (1988). "Sant Mateu de Bages", Història del Bages, Manresa, Parcir Edicions Selectes, p. 408-409.

CATALÀ, Pere; A.P. (1976). "Castells de Sant Mateu de Bages -o de les Planes-, Saló, Meià i Claret"; Els Castells catalans, vol. V. Barcelona, Rafel Dalmau Editors, p. 759 - 766.

